

Varhaisella osaamisella kohti turvallisempaa tutkimusta

Tutkimusaineistojen hallinnan perusteet
Moodle-kurssi opiskelijoille

Maria Kekkonen
maria.kekkonen@tuni.fi

Päivi Malinen
paivi.malinen@tuni.fi

- Tutkimusturvallisuuden merkitys kasvaa jatkuvasti.
- Erilaiset väärinkäytökset, tietovuodot tai huolimaton aineistohallinta voivat johtaa vakaviin seurauksiin yksilöille, tutkimusorganisaatioille ja yhteiskunnalle.
- Turvallisemman tutkimuksen tulevaisuus rakentuu kiinnittämällä huomiota myös opiskelijoiden aineistohallinta-, tietosuoja- ja tietoturvataitoihin.

- Kurssi on joustava verkkokokonaisuus, joka tukee opiskelijaa nimenomaisesti opinnäytetöihin liittyvissä haasteissa.
- Kurssi on kehitetty yhteistyössä korkeakouluyhteisön henkilöstön kanssa.
- Sisältö painottuu aineistohallinnan, tietosuojan ja tietoturvan osa-alueisiin, jotka ovat keskeisiä vastuullisen tutkimuksen ja työelämävalmiuksien kannalta.

- Kurssista ei saa opintopisteitä, mutta kurssin läpikäymisen jälkeen voi hakea **Tutkimusaineistojen hallinnan perusteet hallussa** –osaamismerkkin. Tampereen korkeakouluyhteisössä on käytössä Open Badge -osaamismerkit erilaisen osaamisen tunnistamiseen.
- Osaamismerkki todistaa, että opiskelija hallitsee tutkimusaineistojen hallinnan keskeiset periaatteet ja osaa soveltaa niitä käytännössä.

Kurssille on määritelty oppimistavoitteet, jotka opiskelija täyttää osaamismerkkin saatuaan.

- ✓ Osaa tunnistaa, mitä tutkimusaineistot ovat ja perustella, miksi niiden vastuullinen käsittely on tärkeää.
- ✓ Tietää, mikä on aineistonhallintasuunnitelma ja osaa laatia sellaisen omaa opinnäytetyötään varten.
- ✓ Tietää, millaisia dokumentteja tutkimuksen tekemiseen liittyy ja osaa arvioida, mitkä niistä on tarpeen laatia osana omaa opinnäytetyötä.
- ✓ Osaa tunnistaa, mitä tietosuojalla ja tietoturvalla tarkoitetaan ja osaa soveltaa vastuullisia käytänteitä omassa opinnäytetyössään.
- ✓ Osaa soveltaa asianmukaisia viittaustapoja erilaisiin tutkimusaineistoihin.
- ✓ Osaa tunnistaa tekoälyn käyttöön liittyvät eettiset ja lainsäädännölliset pääperiaatteet.
- ✓ Tietää, mitä avoimella tieteellä tarkoitetaan.

REKISTERINPITÄJÄ

Rekisterinpitäjä on se, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot. Rekisterinpitäjää tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä. (*Henkilötietojen käsittely, n.d.*).

Jos kyse on itsenäisesti suoritettavasta opinnäytetyöstä tai muusta opintosuorituksesta, opiskelija toimii itse kerättyjen henkilötietojen osalta rekisterinpitäjänä. Tämä tarkoittaa, että opiskelija vastaa tutkimuksen tekijänä henkilötietojen käsittelyn lain- ja asianmukaisuudesta.

Jos opinnäytetyötä tehdään osana korkeakouluyhteisössä toimivaa projektia ja/tai ollaan työsuhteessa korkeakouluyhteisöön, rekisterinpitäjänä toimii joko Tampereen korkeakoulusäätiö. Jos opinnäytetyötä tehdään työsuhteessa yritykseen tai jonkin yrityksen toimeksiannosta, rekisterinpitäjänä on lähtökohtaisesti kyseinen yritys.

TEE NÄIN:

Mikäli opinnäytetyössä halutaan kerätä ja käsitellä henkilötietoja sisältävää aineistoa, on tästä sovittava opinnäytetyön ohjaajan kanssa ennen kuin aletaan kerätä tai muuten käsitellä henkilötietoja.

Mikäli ohjaaja katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan perusteltua ja toteutettavissa eettisesti ja lainmukaisesti, on mahdollisimman aikaisessa vaiheessa laadittava tarkka suunnitelma henkilötietojen käsittelystä. Mikäli henkilötietoja kerätään osana opinnäytetyötä, tulee suunnitelma henkilötietojen käsittelystä kirjata osaksi tutkimussuunnitelmaa. Pohdi ainakin seuraavia kysymyksiä:

Tutkimusaineistojen hallinnan perusteet osana tiedonhankintataitojen opintoja

Aineistonhallinta opetussuunnitelmassa:

- Tiedonhankintataitojen opetussuunnitelman (2024-2027) opetussisältöihin on kirjattuna sekä yliopiston maisterivaiheessa että Tampereen Ammattikorkeakoulun YAMK-vaiheessa *Avoimen julkaisemisen hyödyt opinnoissa sekä aineistonhallinta*
- Lisäksi osaamistavoitteissa on esillä myös työelämä- ja tutkimustaidot.

Kurssi esillä myös muualla (tai tulossa):

- Maisteri/DI-vaiheen verkkokursseilla ja YAMK-kontaktiopetuksen Moodlessa
 - Avoimen tieteen osiossa muun tutkimusaineistojen ja aineistonhallinnan käsittelyn yhteydessä tai
 - Hyödyllisissä lisämateriaaleissa
- Kandivaiheen kontaktiopetuksessa ja sen Moodleissa lisämateriaaleissa
- Tiedonhankintataitojen opetuksessa hyödynnettävissä oppaissa ja alakohtaisissa aineisto-oppaissa.

Kiitos!